



JUSTITSMINISTERIET

Civilafdelingen

Dato: 18. september 2014
Kontor: Færdselskontoret
Sagsbeh: Marie Louise Skibsted
Als
Sagsnr.: 2014-809-0057
Dok.: 1265204

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT

vedrørende forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om fremme af grænseoverskridende retshåndhævelse på trafikssikkerhedsområdet

Resumé

Forslaget har til formål at forbedre færdselssikkerheden i EU ved at fremme grænseoverskridende udveksling af oplysninger om færdselslovs-overtrædelser og dermed gøre det lettere at finde identiteten på de personer, der begår færdselslovsovertrædelser i andre medlemsstater. Ifølge forslaget skal dette ske ved, at medlemslandene sikres adgang til hinandens motorregistre til brug for efterforskningen af en række nærmere definerede færdselslovsovertrædelser. Forslaget indeholder derudover bestemmelser, som fastlægger rammerne for udformning og fremsendelse af bødeforlæg til andre medlemsstater.

Forslaget er en opfølgning på Domstolens afgørelse af 6. maj 2014 i sagen C-43/12, hvor Domstolen annullerede direktiv nr. 2011/82/EU om grænseoverskridende udveksling af oplysninger om trafikssikkerhedsrelaterede færdselslovsovertrædelser. Domstolen gav ved sin afgørelse Kommissionen medhold i, at direktivet skulle have været vedtaget med hjemmel i reglerne om transportpolitik (TEUF artikel 91) og ikke – som det var tilfældet – i bestemmelsen om grænseoverskridende politisamarbejde (TEUF artikel 87, stk. 2). Direktivforslaget indeholder ikke nye selvstændige lovgivningsmæssige initiativer, men er hovedsagelig en ændring af direktivets hjemmelsbestemmelse. Som følge af den ændrede hjemmel er der dog foretaget enkelte ændringer i direktivets bestemmelser om databeskyttelse.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Ændringen af direktivets hjemmelsbestemmelse medfører, at direktivet ikke længere er omfattet af Danmarks forbehold vedrørende retlige og indre anliggender, og at direktivet derfor finder anvendelse for Danmark. Forslaget skønnes umiddelbart at have lovgivningsmæssige konsekvenser og statsfinansielle konsekvenser. Der ses ikke at være offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til forslaget.

Fra dansk side er man overordnet set positiv over for tiltag, der kan medvirke til at styrke færdselssikkerheden. Fra dansk side vil man arbejde for at få forlænget implementeringsfristen for direktivet for de lande (Storbritannien, Irland og Danmark), der på grund af forbehold ikke har været omfattet af det tidligere direktiv.

1. Baggrund

Kommissionen fremlagde den 19. marts 2008 et forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om fremme af grænseoverskridende retshåndhævelse på trafiksikkerhedsområdet på grundlag af traktatens artikel om transport (artikel 71, stk. 1, i EF-traktaten, nu artikel 91 i TEUF). Direktivet blev vedtaget den 25. oktober 2011. I forbindelse med behandlingen af forslaget valgte Europa-Parlamentet og Rådet artikel 87, stk. 2, i TEUF om politisamarbejde som retsgrundlag, og Danmark var derfor på grund af forbeholdet vedrørende retlige og indre anliggender ikke omfattet af direktivet.

Kommissionen støttede indholdet af det vedtagne direktiv, men besluttede at anfægte dets retsgrundlag ved EU-domstolen. I sin dom af 6. maj 2014 i sag C-43/12, Kommissionen mod Europa-Parlamentet og Rådet, annullerede Domstolen direktiv 2011/82/EU, men opretholdt dets virkninger indtil et nyt direktiv med hjemmel i traktatens artikel om transport træder i kraft. Ifølge Domstolens afgørelse skal dette ske inden for en rimelig frist, som ikke må overskride 12 måneder fra datoen for dommens afsigelse, dvs. senest den 6. maj 2015.

I overensstemmelse med Domstolens afgørelse fremsatte Kommissionen den 18. juli 2014 et nyt forslag til direktiv om fremme af grænseoverskridende udveksling af oplysninger om trafiksikkerhedsrelaterede færdselslovsovertrædelser. Implementeringsfristen for direktivet er 6. maj 2015.

2. Formål og indhold

Direktivet skal sikre en mekanisme til elektronisk udveksling af registreringsoplysninger på køretøjer mellem medlemslandene. Formålet med forslaget er således ligesom med det annullerede direktiv at gøre det lettere at finde identiteten på de personer, der begår en række nærmere angivne færdselsovertrædelser med henblik på at styrke håndhævelsen af færdselsreglerne på tværs af medlemslandene. Det fremgår af direktivet, at håndhævelsen vil skulle ske efter reglerne i det land, hvor forseelsen er begået.

Forslaget omfatter overtrædelser af medlemsstaternes færdselslovgivning vedrørende hastighedsovertrædelser, manglende brug af sikkerhedssele, fremkørsel mod rødt lyssignal, spirituskørsel, kørsel under påvirkning af stoffer, manglende brug af styrthjelm, ulovlig brug af kørebane samt ulovlig brug af mobiltelefon eller anden kommunikationsanordning under kørslen.

Udvekslingen af oplysninger mellem medlemsstaterne skal foregå ved, at medlemsstaterne får adgang til at foretage søgninger i hinandens motorregistre via EU's køretøjs- og kørekortsnetværk (EUCARIS). Udvekslingen skal ifølge direktivet ske på grundlag af de procedurer, som findes i Rådets afgørelser 2008/615/RIA og 2008/616/RIA om Prüm-samarbejdet.

Forslaget lægger endvidere op til, at den medlemsstat, hvori overtrædelser er begået, i overensstemmelse med national ret skriftligt skal informere ejeren/brugeren af det pågældende køretøj, hvis medlemsstaten agter at fortsætte sin håndhævelse af sagen. Det er op til hver enkelt medlemsstat at vurdere, hvorvidt man ønsker at forfølge en overtrædelse på medlemsstatens eget område, men medlemsstaterne er forpligtet til at besvare de anmodninger, som de øvrige medlemsstater måtte fremsende.

3. Gældende dansk ret

3.1. Prüm-loven

Ved lov nr. 479 af 17. juni 2008 om gennemførelsen af Prüm-samarbejdet er der bl.a. foretaget en ændring af lov om registrering af køretøjer, som indebærer, at oplysninger i køretøjsregisteret (nu motorregisteret) kan videregives til politiet, og at Rigspolitichefen kan give de kompetente retshåndhævende myndigheder i andre medlemsstater online adgang til at foretage søgning i de oplysninger, som politiet er i besiddelse af. Det frem-

går således af § 18 i lov om registrering af køretøjer, jf. lovbekendtgørelse nr. 16 af 9. januar 2013, at Rigspolitichefen kan give den kompetente retshåndhævende myndighed i en EU-medlemsstat adgang til at foretage elektronisk søgning i de oplysninger fra køretøjsregisteret, der er videregivet til politiet til brug for efterforskningen af en konkret straffesag eller en konkret sag om opretholdelse af den offentlige sikkerhed.

Oplysninger om danske køretøjer og oplysninger om ejere og indehavere registreres i Danmark i Motorregisteret (DMR). Registeret henhører under SKAT, jf. § 2 i bekendtgørelse nr. 20 af 15. januar 2013 om registrering af køretøjer mv.

3.2. Retshjælp

Det følger af artikel 5 i konventionen om gensidig retshjælp af 29. maj 2000 (EU-retshjælpskonventionen), at fremsendelse og forkyndelse af retsdokumenter, som f.eks. bødeforelæg for overtrædelse af færdselslovgivningen, som er bestemt for personer, der opholder sig på en anden medlemsstats område, som udgangspunkt kan sendes direkte til disse med posten. Såfremt den pågældende ikke vedtager bødeforelægget, kan sagen indbringes for retten, som efter retsplejelovens § 897, stk. 1, nr. 3, jf. § 896 a, har mulighed at afgøre sagen med en udeblivelsesdom.

Der er ved rådets rammeafgørelse af 24. februar 2005 om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse på bødestrafte (bøderammeafgørelsen) indført en forenklet og mere effektiv procedure mellem EU-medlemsstaterne i forbindelse med anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser om bødestraf. Bøderammeafgørelsen indebærer, at en afgørelse i en medlemsstat om, at en person skal straffes med en bøde, kan sendes til den medlemsstat, hvor personen hører hjemme. Denne medlemsstat skal herefter sørge for, at afgørelsen om bødestraf fuldbyrdes på samme måde, som hvis der havde været tale om en national afgørelse. Det er en betingelse for fuldbyrdelse i den anden medlemsstat, at der er tale om en endelig afgørelse. Det fremgår endvidere af rammeafgørelsen, at den fuldbyrdende medlemsstat kan afvise at fuldbyrde bøder under 70 euro.

For så vidt angår nordiske køretøjer fremsendes disse sager i medfør af ”Aftale mellem de nordiske landes politimyndigheder om politisamarbejde”, som trådte i kraft den 1. januar 2003. Aftalen er oprindeligt indgået i 1972, og er senest revideret den 22. august 2012. Denne aftale trådte i kraft den 1. oktober 2012.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

4.1 Lovgivningsmæssige konsekvenser

Direktivet vurderes umiddelbart at ville medføre lovgivningsmæssige ændringer i forhold til udenlandske myndigheders søgning i motorregisteret til brug for efterforskningen af færdselslovsovertrædelser. En nærmere vurdering af disse ændringer udestår.

4.2 Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget vurderes at have statsfinansielle konsekvenser. Det gælder navnlig i forhold til gennemførelsen af de systemmæssige ændringer, som er nødvendige for at give andres landes myndigheder adgang til oplysninger fra motorregisteret om ejere/brugere af køretøjer til brug for efterforskningen af færdselslovsovertrædelser. De endelige omkostninger vil først kunne vurderes, når EUCARIS-plattformen er implementeret til brug for udveksling af oplysninger i medfør af Prüm-samarbejdet.

Herudover vil direktivets gennemførelse nødvendiggøre en række ændringer i det sagsbehandlingssystem (ATKS), som politi og anklagemyndighed anvender i forbindelse med behandlingen af sager om automatisk trafikkontrol (ATK-sager) og væsentlige ændringer af politiets øvrige systemer, herunder POLSAS og bødesystemet.

5. Høring

Forslaget har været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

3F's Transportgruppe, Advokatrådet, Camping Branchen, Chaufførernes Fagforening, Danmarks Motor Union, Danmarks Transport Forskning, Dansk Transport & Logistik (DTL), Dansk Camping Union, Dansk Erhverv, Dansk Industri (DI), Danske Advokater, Danske Biludlejere, Danske Regioner, Datatilsynet, Finans og Leasing, Forbrugerombudsmanden, Forbrugerrådet, Forenede Danske Motorejere (FDM), Foreningen af offentlige anklagere, Foreningen for Trafikofre, Frie Danske Lastbilmagnænder (FDL), Institut for Transport (DTU Transport), Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Politiforbundet i Danmark, Retssikkerhedsfonden, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Rådet for Sikker

Trafik, Trafikforskningsgruppen ved Aalborg Universitet, Turistvognmændenes Arbejdsgiverforening.

Justitsministeriet har modtaget høringssvar fra **3F Transportgruppen, Advokatrådet, Danske Biludlejere, Dansk Erhverv, DTU Transport, Forbrugerombudsmanden, Forbrugerrådet TÆNK** og de **Frie Danske Lastbilvognmænd (FDL)**.

3F Transportgruppen, Advokatrådet, Forbrugerombudsmanden og **Forbrugerrådet TÆNK** har ingen bemærkninger til forslaget.

Danske Biludlejere lægger vægt på, at biludlejningsselskaberne – mod at kunne præsentere en lejeaftale med den ansvarlige lejer – ikke vil blive holdt ansvarlige i forhold til opkrævningen af eventuelle fartbøder eller anden lovovertrædelse begået med udlejningsbiler i udlandet.

Dansk Erhverv støtter forslaget og henviser til, at forslagets regler om databeskyttelse sikrer, at der ikke sker spredning af personlige oplysninger udover forslagets formål om at højne den generelle færdselssikkerhed.

DTU Transport har anført, at grænseoverskridende udveksling af oplysninger om trafiksikkerhedsrelaterede færdselslovsovertrædelser er et centralt element i forhold til at forbedre trafiksikkerheden, og at det er velkendt, at risikoen for, at en forseelse registreres og sanktioneres, er af stor betydning for trafikanters overholdelse af færdselsloven. DTU Transport har desuden bemærket, at grænseoverskridende udveksling af oplysninger om trafiksikkerhedsrelaterede færdselslovsovertrædelser vil bidrage til ligebehandling af hjemmehørende og ikke-hjemmehørende europæere føre af køretøjer i forbindelse med trafiksikkerhedsrelaterede færdselslovsovertrædelser, hvorved ”opdagelsesrisikoen” for ikke-hjemmehørende trafikanter øges til gavn for trafiksikkerheden. DTL Transport har endvidere anført, at de kan tilslutte sig, at der tages initiativ til fremme af grænseoverskridende udveksling af oplysninger om trafiksikkerhedsrelaterede færdselslovsovertrædelser. Endelig anfører DTU Transport, at tilslutningen til forslaget er betinget af, at udvekslingen af oplysninger sker på en måde, der sikrer borgernes retssikkerhed.

Frie Danske Lastbilvognmænd (FDL) har anført, at de støtter forslagets formål om at sikre, at der ikke sker forskelsbehandling af herboende europæere i forhold til håndhævelsen af færdselslovsovertrædelser.

6. Nærhedsprincippet

Kommissionen har anført, at der kun gennem udveksling af relevant information mellem medlemsstaterne kan gennemføres konsekvent og effektiv retsforfølgning af færdselsforseelser på tværs af grænserne.

Regeringen finder, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Regeringen kan i den forbindelse tilslutte sig betragtningerne i forslaget.

7. Andre landes kendte holdninger

Der ses ikke at være offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til forslaget. Idet der er tale om en genfremsættelse af et tidligere direktiv, må der forventes at være bred opbakning til direktivforslaget.

8. Foreløbig generel dansk holdning

Fra dansk side er man overvejende positiv over for forslaget. Danmark vil arbejde på at få forlænget implementeringsfristen for direktivet for de lande (Storbritannien, Irland og Danmark), der ikke var omfattet af det oprindelige direktiv.

9. Europa-Parlamentet

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig om forslaget. Forslaget vil blive behandlet i Parlamentets Udvalg for Transport og Turisme.

10. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Direktivet har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg. Det nu annullerede direktiv nr. 2011/82/EU er tidligere blevet forelagt for Folketingets Europaudvalg forud for vedtagelsen i Rådet.

11. Orientering af andre af Folketingets udvalg

Grundnotatet sendes – udover til Folketingets Europaudvalg – også til Folketingets Retsudvalg og til Folketingets Trafikudvalg.